

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016245457

Дата перевірки:
12.05.2024 18:16:33 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
12.05.2024 18:33:50 EEST

ID користувача:
100011299

Назва документа: Курсова робота_Оспіщева Р

Кількість сторінок: 29 Кількість слів: 4348 Кількість символів: 35616 Розмір файлу: 50.46 KB ID файлу: 1016030161

32.2% Схожість

Найбільша схожість: 28.8% з Інтернет-джерелом (<http://ru.osvita.ua/vnz/reports/law/9314>)

32.2% Джерела з Інтернету

241

Сторінка 31

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

1

Правова поведінка

2

Зміст

Вступ.....	3
1. Поняття, ознаки та види правової поведінки.....	5
2. Правомірна поведінка: поняття, види і значення у процесі реалізації норм права.....	9
3. Поняття, ознаки і причини правопорушень. Види злочинів і проступків.....	14
4. Юридичний склад правопорушення як фактична підстава юридичної відповідальності.....	22
Висновки.....	26
Список використаної літератури.....	27
Додатки.....	29

Вступ

Актуальність теми. "Правова поведінка" означає вчинення особою дій, які відповідають вимогам чинного законодавства і спрямовані на дотримання прав та обов'язків, встановлених законом. Це поняття охоплює широкий спектр дій, від дотримання правил дорожнього руху до виконання контрактних зобов'язань.

Правова поведінка є важливим елементом стабільності та правопорядку в суспільстві. Вона сприяє вирішенню конфліктів та забезпеченню гармонійних відносин між особами, організаціями та владою. Загальний рівень правової поведінки визначається не лише законами та правилами, але й моральними нормами, етичними принципами та культурними особливостями суспільства.

Однак варто зазначити, що правова поведінка не обов'язково завжди збігається з моральною чи етичною оцінкою. Деякі дії можуть бути законними, але не морально обґрунтованими, і навпаки. Також важливо враховувати, що ефективність правової поведінки залежить від рівня правової культури та свідомості громадян, а також від ефективності правової системи і механізмів її забезпечення.

Метою роботи є комплексне дослідження правової поведінки, її видів, форм та факторів, що на неї впливають. Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання:

- Поняття, ознаки та види правової поведінки.
- **Правомірна поведінка: поняття, види і значення у процесі реалізації норм права.**

4

- Поняття, ознаки і причини правопорушень. Види злочинів і проступків.
- Юридичний склад правопорушення як фактична підстава юридичної відповідальності.

Об'єктом дослідження є правова поведінка як соціальне явище.

Предметом дослідження є види, форми, фактори, що впливають на правову поведінку, а також проблеми та перспективи її вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети та виконання завдань дослідження будуть використані такі **МЕТОДИ**:

- Аналіз наукової літератури та законодавства;
- Системний та структурний аналіз;
- Порівняльно-правовий аналіз;
- Соціологічні методи (анкетування, інтерв'ювання).

Структура роботи. Курсова робота складається з вступу, чотирьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

1. Поняття, ознаки та види правової поведінки.

Правова поведінка є одним з основних аспектів правової системи кожної країни. Вона визначається як сукупність дій та бездіяльності осіб, що відповідають вимогам законодавства [1].

Правова поведінка - це сукупність дій та бездіяльності, які відповідають нормам права. Вона виражається у здійсненні прав та обов'язків, передбачених законом, а також у додержанні правил і норм поведінки, установлених суспільством.

Основними ознаками правової поведінки є:

1. Легальність: Правова поведінка повинна відповідати вимогам закону. Дії, що суперечать закону, вважаються неправовими.
2. Свідомість: Особа, яка здійснює правову поведінку, повинна бути свідомою і розуміти, що її дії відповідають вимогам закону.
3. Вольовий характер: Правова поведінка ґрунтується на волевиявленні особи. Вона має право вибирати свою поведінку, враховуючи вимоги закону [2].

Пасивна правова поведінка передбачає додержання правил та норм права шляхом утримання від незаконних дій. Особа дотримується закону, утримується від порушень та злочинів. Прикладами пасивної правової поведінки є дотримання правил дорожнього руху, сплату податків, дотримання правил громадського порядку і т.д.

Активна правова поведінка передбачає активну участь особи у житті суспільства і використання правових засобів для захисту своїх прав та інтересів. Це може включати подання скарги до суду, участь у громадських

6

обговореннях законопроектів, участь у виборах, звернення до органів влади з проханнями та скаргами тощо.

Неправомірна поведінка - це така поведінка, яка суперечить вимогам закону і порушує права інших осіб. Це може включати злочини, правопорушення, порушення контрактних зобов'язань та інші незаконні дії.

Самодіяльна правова поведінка передбачає активну участь особи в розробці та здійсненні правових норм. Це може включати участь у громадських обговореннях, підготовку проектів законів, сприяння у формуванні правової культури суспільства [3].

Правова поведінка є важливою складовою правової системи кожної країни. Вона виражається у дотриманні вимог закону, свідомому та вольовому виконанні прав та обов'язків, а також у активній участі в правовому житті суспільства. Правова поведінка може бути пасивною, коли особа дотримується закону, але не займає активну позицію, або активною, коли особа використовує правові засоби для захисту своїх прав та інтересів. Водночас, неправомірна поведінка порушує вимоги закону і права інших осіб. Самодіяльна поведінка передбачає активну участь особи в розробці та здійсненні правових норм. Розуміння поняття, ознак та видів правової поведінки допомагає сформувати правову свідомість та сприяє побудові справедливого та правового суспільства.

Участь у громадських організаціях, об'єднаннях або інших формах громадської діяльності, спрямованих на захист прав інших людей, боротьбу за справедливість, покращення законодавства та соціальних умов.

Захист прав інших осіб шляхом надання юридичної допомоги, представництва у судових процесах, підготовки скарг до міжнародних органів захисту прав людини тощо [4].

7

Активна участь у виборах, які є важливим механізмом демократичного суспільства. Це включає голосування, кандидатуру на посаду, підтримку політичних партій або утворення власної політичної організації.

Участь у громадських обговореннях нових законопроектів, надання пропозицій, коментарів та відгуків щодо їх змісту та впливу на суспільство.

Свідоме дотримання принципів та норм міжнародного права людиною у власній поведінці, особливо в контексті захисту прав меншин, біженців, жертв дискримінації та насильства. Активна участь у громадському контролі за діяльністю органів влади, правоохоронних органів та інших державних структур, спрямована на запобігання корупції, зловживанням владою та порушеннями прав громадян [5].

Добровільна участь у благодійних акціях, волонтерська діяльність, спрямована на покращення соціального становища людей, захист вразливих груп населення та допомогу потребуючим.

Таблиця 1.1

Види правової поведінки

Тип	Характеристики	Приклади
Законослухня на поведінка	Відповідність правовим нормам, виконання юридичних обов'язків.	Дотримання правил дорожнього руху, сплата податків.

8

Право мірна поведін ка	Дії, що не порушують правових норм, але й не передбачені ними.	Використання лазівок у законодавстві, здійснення дій на власний розсуд.
Неправ омірна поведін ка	Дії, що формально не порушують правових норм, але суперечать їх духу або загальноприйнятим моральним принципам.	Зловживання правом, недобросовісна конкуренція.
Право поруше ння	Дії, що прямо порушують правові норми та тягнуть за собою юридичну відповідальність.	Крадіжка, вбивство, шахрайство.
Злочин	Особливо небезпечні правопорушення, що завдають значної шкоди суспільству.	Умисне вбивство, зґвалтування, тероризм.

Ці приклади показують, що активна правова поведінка може виявлятися у різних формах діяльності з метою захисту прав, сприяння справедливості та розвитку правової культури в суспільстві [6].

2. Правомірна поведінка: поняття, види і значення у процесі реалізації норм права.

Правомірна поведінка відіграє важливу роль у функціонуванні правової системи. Вона є ключовим елементом в реалізації норм права та забезпечує стабільність, порядок і справедливість у суспільстві. У даному рефераті буде розглянуто поняття, види і значення правомірної поведінки у процесі реалізації норм права [7].

Правомірна поведінка - це система дій та бездіяльності особи, які повністю відповідають вимогам закону та норм права. Вона передбачає додержання правил, обов'язків і вимог, встановлених законодавством. Правомірна поведінка є протилежністю неправомірній поведінці і підтримує стабільність та порядок у суспільстві.

Одним з видів правомірної поведінки є дотримання закону. Це означає виконання всіх встановлених законодавством правил і норм. Особа, яка дотримується закону, поводить згідно з його вимогами, не порушує прав інших людей і не вчиняє незаконних дій.

Правомірна поведінка також включає виконання правових обов'язків. Це означає, що особа виконує всі свої законні зобов'язання, передбачені законодавством. Наприклад, сплата податків, дотримання умов договору, додержання правил процесуального порядку тощо.

Поведінка може також виявлятися у захисті прав інших осіб. Це включає допомогу в разі порушення чи обмеження прав інших людей, надання правової допомоги, участь у судових процесах на користь інших

10

осіб тощо. Захист прав інших сприяє підтримці справедливості та зміцненню правової системи [8].

Також вона має велике значення у процесі реалізації норм права і забезпеченні правопорядку в суспільстві. Основні аспекти правомірної поведінки:

Сприяє збереженню стабільності та порядку у суспільстві. Вона дозволяє людям жити у впевненості, що їхні права будуть захищені, а норми права будуть дотримуватися всіма членами суспільства. Це сприяє зміцненню довіри до правової системи та забезпечує гармонійні відносини між громадянами [9].

Правомірна поведінка є важливим елементом забезпечення справедливості. Вона дозволяє кожній особі отримати свої права та захистити їх від можливих порушень. Коли всі члени суспільства дотримуються закону, це сприяє рівності перед законом і запобігає дискримінації та безправ'ю.

Вона є основою функціонування правової системи. Вона дозволяє правовим нормам здійснювати свою дію та реалізовувати свої цілі. Якщо всі громадяни дотримуються закону, це сприяє ефективності правової системи і дозволяє їй виконувати свої завдання [10].

Правомірна поведінка є важливим фактором зміцнення демократії. Вона включає у себе участь громадян у процесі прийняття рішень, додержання правил виборчого процесу та участь у громадському житті. Це сприяє розвитку громадянського суспільства та забезпечує громадянську активність у формуванні правової системи. Правомірна поведінка є необхідною умовою реалізації норм права та забезпечення стабільності, порядку і справедливості у суспільстві. Вона включає дотримання законів, виконання правових обов'язків та захист прав інших осіб. Значення правомірної поведінки полягає в забезпеченні стабільності, справедливості, функціонуванні правової системи і зміцненні демократії.

11

Дотримання принципів правомірної поведінки є важливим чинником для будівництва правової культури [12].

Правомірна поведінка відіграє ключову роль у розвитку громадянського суспільства:

- Створення правової культури. Правомірна поведінка сприяє формуванню правової культури, де люди розуміють важливість дотримання закону і поважають права та свободи інших. Це спонукає громадян до активної участі в суспільстві та використання правових механізмів для захисту своїх прав [14].
- Зміцнення довіри до правової системи. Правомірна поведінка сприяє збільшенню довіри громадян до правової системи. Коли люди бачать, що закони застосовуються справедливо і рівно для всіх громадян, вони більш схильні дотримуватись законів і довіряти їх виконанню.
- Розвиток громадянської активності. Правомірна поведінка спонукає громадян до активної участі в громадському житті та розвитку громадянського суспільства. Люди, які дотримуються закону, частіше беруть участь у громадських обговореннях, акціях, ініціативах та організаціях, спрямованих на досягнення загального блага [13].
- Забезпечення рівності перед законом. Правомірна поведінка сприяє забезпеченню рівності перед законом. Коли громадяни дотримуються закону, незалежно від свого соціального статусу, походження чи матеріального стану, це сприяє створенню справедливого суспільства, де кожен має однакові права та можливості.
- Захист прав і свобод. Правомірна поведінка є гарантом захисту прав і свобод громадян. Коли громадяни дотримуються закону, це сприяє запобіганню порушення прав інших осіб, зміцнює рівновагу між індивідуальними і колективними правами, та сприяє розвитку гармонійних відносин у суспільстві.

12

- Формування відповідального громадянства. Правомірна поведінка спонукає громадян до відповідального громадянства. Вона надихає людей виконувати свої обов'язки, бути активними учасниками гарантувати права та свободи громадян [15].

Правомірна поведінка є важливим фактором у розвитку громадянського суспільства. Вона сприяє формуванню правової культури, зміцненню довіри до правової системи, розвитку громадянської активності, забезпеченню рівності перед законом, захисту прав і свобод громадян та формуванню відповідального громадянства. Продуктивна взаємодія між громадянами, державою та правовою системою можлива завдяки правомірній поведінці, що сприяє побудові справедливого, демократичного та розвинутого громадянського суспільства.

Таблиця 2.1

Правомірна поведінка

Характеристики	Приклади
Дії, що не порушують правових норм	Використання лозівок у законодавстві
Дії, що не передбачені правовими нормами	Здійснення дій на власний розсуд
Дії, що суперечать духу закону, але не його букві	Зловживання правом

13

Дії, що суперечать загальноприйнятим моральним принципам, але не правовим нормам	Недобросовісна конкуренція
--	----------------------------

Приклади правомірної поведінки:

- Використання лазівок у податковому законодавстві для мінімізації податкових зобов'язань
- Реєстрація товарного знака, схожого до знака конкурента, для отримання конкурентної переваги
- Звільнення працівника без належних підстав, але з дотриманням процедури звільнення [16]
- Відмова від виконання договору через не вигідні умови, навіть якщо договір є дійсним

Важливо зазначити, що правомірна поведінка не завжди є етичною або моральною. Правомірні дії можуть бути шкідливими для суспільства або окремих осіб.

3. Поняття, ознаки і причини правопорушень. Види злочинів і проступків.

Правопорушення - посягання не на закон, а на ті умови, які породили цей закон, на ті класові інтереси, які знайшли в ньому своє вираження, на ті суспільні відносини, які закріплюються і охороняються ним (правопорядок). Протиправність - юридичне вираження шкідливості правопорушень для інтересів пануючого класу чи всього народу [17].

Правопорушення - це соціально небезпечне або шкідливе, протиправне, винне діяння деліктоздатного суб'єкта (фізична чи юридична особа), яке передбачене чинним законодавством і за нього встановлена юридична відповідальність.

Соціальна сутність правопорушення — нанесення шкоди тим особистим, груповим чи загальносуспільним інтересам, які юридично захищені державою.

Сутність - це головна, внутрішньо належна правопорушенню характеристика, яка дозволяє виділити його серед інших актів поведінки, вказує на його родові властивості і ознаки.

Вихідними і визначальними для розуміння суттєвого в правопорушенні являються представлення про те, що воно характеризується суспільною шкідливістю і протиправністю [18].

Суспільна шкідливість, небезпечність – основна об'єктивна ознака, визначальна риса правопорушення і його основоположна об'єктивна

15

основа, відмежовуючи правомірне від протиправного. Суспільна шкідливість проявляється в тому, що правопорушення завжди пов'язане з посяганнями на пріоритети і цінності людського суспільства, зачіпає особисті і суспільні інтереси. Акт правопорушення завжди є виклик суспільству, знехтування тим, що суттєве, цінне для нього.

Суспільна шкідливість чи небезпечність правопорушення полягає в тому, що воно посягає на важливі цінності суспільства, на умови його існування. Правопорушення суспільно шкідливі своєю типовістю, розповсюдженням, це не одиничний акт, а масове в своєму прояві діяння.

Правопорушення суспільно шкідливі і тим, що вони дезорганізують нормальний ритм життєдіяльності суспільства, спрямовані проти пануючих суспільних відносин, вносять в них елементи соціальної напруженості і конфліктності [19].

Отже, з сказаного випливає, що діяння, які за своїми якостями не здатні спричинити шкоду суспільним відносинам, цінностям суспільства і окремих особистості, її правам і інтересам, не створюють загрози правопорядку в цілому чи не підривають правовий режим в тій чи іншій сфері суспільного життя, не можуть і об'єктивно не повинні визнаватися правопорушеннями. Усі правопорушення є суспільно небезпечними або шкідливими, оскільки вони спрямовані проти суб'єктивних прав і свобод людини, юридичної особи, держави чи суспільства в цілому.

Порушуючи чиїсь природні чи юридично закріплені права правопорушник наносить шкоду людям, природі, державі чи організаціям. Шкода буває різною: матеріальною, моральною, а іноді і дуже небезпечною, коли здійснюється посягання на життя чи здоров'я людини, на державну безпеку тощо. У зв'язку з цим кримінальні злочини є найбільш небезпечними серед усіх правопорушень [20].

З точки зору теорії юридичних фактів протиправна поведінка відноситься до суспільно шкідливих (небезпечних) життєвих обставин. Їх

16

шкідливість виявляється у тому, що вони спроможні здійснити такі зміни в функціонуванні суспільних відносин, які не відповідають соціальному прогресу, нормальним умовам існування людини і суспільства. На відміну від юридичних фактів-подій, юридичні факти-правопорушення характеризуються свідомо-вольовим характером і здійснюються тільки дієздатними суб'єктами [21].

Шкідливість юридичних фактів-подій і правопорушень – вимірюється кількістю суспільних зв'язків, що ними порушуються, та ступенем можливості їх відновлення. Причому можливі три варіанти: 1) один юридичний факт негативно впливає на велику кількість зв'язків між людьми; 2) юридичний факт вносить незначні зміни в стан спілкування людей, але загальна кількість подібних фактів, здійснюваних у певний проміжок часу, унеможлиблює нормальне функціонування суспільства; 3) юридичний факт заподіює не відновлювані збитки суспільству чи людині.

Відомо, що право може впливати тільки на ті юридичні факти, що мають свідомо-вольовий характер, тобто протиправну поведінку суб'єктів. Крім цього, подібні юридичні факти повинні бути не випадковими, а зумовлюватись певними причинами і тому повторюватись у часі.

Важливою юридичною ознакою правопорушення є його протиправність. Це означає, що відповідна діяльність або бездіяльність суб'єкта не відповідає вимогам, сформульованим у конкретній правовій нормі. З формально-юридичного аспекту протиправність – це порушення вимог норм права, невиконання юридичних обов'язків, закріплених у нормативно-правових документах [22].

Сутністю правопорушення є свавілля суб'єкта, тобто таке зовнішнє виявлення його волі, що не відповідає закономірностям розвитку суспільства, зазіхає на свободу інших суб'єктів. Правопорушення характеризується невиконанням забороняючих норм у формі дій чи бездіяльності. Не вважається правопорушенням невикористання

17

суб'єктивного права, тому що можливість його реалізації залежить від власного розсуду суб'єкта.

Протиправність діяння обумовлена суспільною шкідливістю (небезпечністю), породжена нею. Без зв'язку з цим діяння не може бути визнане протиправним [23].

Достатньо розповсюджене і нині в юридичній теорії положення проте, що протиправність є юридичним вираженням суспільної небезпечності, потребує уточнення. В спеціальній літературі саме ця формально-юридична сторона протиправності дуже часто абсолютизується.

До недавнього часу майже загальновизнаним вважалось: що сам факт заборони діяння в правотворчому акті визначає протиправність діяння. Такий підхід, який сприймався в якості правотворчої і правоприміненної доктрини породжував правопорушенні акти і призводив до притягнення до юридичної відповідальності осіб, які приносили своєю діяльністю суспільну користь.

Поняття протиправності не може бути зведене лише до зовнішньої його сторони. По цій причині в протиправності слід розрізняти два аспекту.

По-перше, протиправність є об'єктивована форма вираження суспільно шкідливого, його зовнішня сторона. Це означає: що суспільно шкідливе (небезпечне) діяння повинно бути офіційно підтверджене законом в якості протиправного [24].

По-друге, протиправність є об'єктивною властивістю правопорушення.

Об'єктивною в тому значенні, що всяке правопорушення посягає на суттєве в праві, тобто на ті соціальні блага, які надає право: охоронний ним загальний інтерес, той порядок в суспільних відносинах, який підтримується при допомозі правового інструментарію, прогресивну

18

діяльність і конструктивні способи його здійснення. Правопорушенню належить те, що береться ним під охорону. Саме в цьому значенні протиправне невідокремлене від суспільно небезпечного, шкідливого.

Для правопорушень важливою ознакою є наявність вини – внутрішнього негативного ставлення суб'єкта до інтересів людей, суспільства. Провина відокремлює правопорушення від тих видів протиправної поведінки, що суспільно шкідливі, свідомо-вольові, порушують норми права, але не відображають негативного ставлення суб'єкта до вимог правових приписів (наприклад, необхідна оборона). Вина має об'єктивну і суб'єктивну сторону (як почуття вини). Всі сумніви стосовно доведення вини особи витлумачуються на його користь (ст.62 Конституції України) [25].

Отже, правопорушення – це не тільки протиправне, шкідливе, небезпечне діяння, а й винне діяння. Адже правопорушенням являється не будь-яке протиправне діяння, а лише скоєне умисно чи з необережності, тобто з вини особи. Ця ознака відрізняє правопорушення від об'єктивно протиправних діянь. Останні здійснюються свідомо і з волі особи, але вини (умислу чи необережності) не містять.

Саме тому вони не заключають в собі внутрішнього негативного відношення їх суб'єкта до інтересів суспільства, організацій чи громадян і юридичної відповідальності в суспільстві не притягують. Винятки складають випадки нанесення шкоди джерелом підвищеної безпеки без вини його власника, невиконання грошових обов'язків і деякі інші цивільно-правові об'єктивно протиправні діяння, за які законом допускається юридична відповідальність. Однак відповідальність в цих випадках має відновний характер. Кримінальна відповідальність за діяння, яке не містить в собі вини, недопустима [26].

Наявність вини передбачає іншу ознаку правопорушення – можливість покарання, тобто застосування до правопорушника заходів

19

юридичної відповідальності у вигляді втрат особистого, організаційного чи матеріального характеру. Суб'єкти, що вчинили об'єктивні правопорушення (без вини зобов'язуються, і то не завжди, лише до відновлення порушених прав). Застосування державного примусу до правопорушника має ціль захистити правопорядок, права і свободи громадян. Всі правопорушення і відповідальність юридично закріплені в законодавстві. Питання про відповідальність за порушення природних прав людини, які юридично не закріплені в законодавстві, повинні вирішуватись на підставі міжнародно-правових актів, які ратифіковані Україною, або на підставі застосування права за аналогією права і закону.

Для правопорушення характерна наявність причинного зв'язку між діями і суспільно небажаними наслідками, що наступили, тобто такі наслідки зумовлені саме цим діям, а не іншими причинами.

Пропорушення – це зовнішній акт поведінки-діяння, яке може проявлятися у формі дії або бездіяльності (не визначаються правопорушенням думки, почуття, психічні процеси тощо) [27].

Також правопорушення має свідомо-вольовий характер, тобто в момент здійснення правопорушення залежить від волі і свідомості учасників, знаходиться під контролем їх волі і свідомості, здійснюється ними свідомо і добровільно. Відсутність вільної волі являється юридичною умовою, при якій діяння правопорушенням не визнається, навіть якщо воно і мало шкідливі наслідки. Правопорушенням визнається тільки неправомірне діяння деліктоздатної особи (малолітні і душевнохворі деліктоздатними не вважаються).

Отже, з врахуванням розглянутих ознак, правопорушення можна визначити як антисоціальний (суспільно шкідливий, небезпечний), протиправний вчинок, здійснення якого передбачає юридичну відповідальність.

Таблиця 3.1

Види злочинів і проступків

Тип	Характеристики	Приклади
Злочини	Особливо небезпечні правопорушення, що завдають значної шкоди суспільству	Умисне вбивство, зґвалтування, тероризм
Проступки	Менш небезпечні правопорушення, що завдають незначної шкоди суспільству	Дрібна крадіжка, порушення правил дорожнього руху, хуліганство

Основні відмінності між злочинами та проступками:

- Тяжкість наслідків: Злочини завдають значної шкоди суспільству, тоді як проступки - незначної.
- Покарання: За злочини передбачено більш суворе покарання, ніж за проступки.
- Процедура розслідування та судового розгляду: Розслідування та судовий розгляд злочинів здійснюється за більш суворою процедурою, ніж у випадку проступків.

Приклади проступків:

- Дрібна крадіжка (вартістю до певної суми)

21

- Порушення правил дорожнього руху (наприклад, перевищення швидкості) [28].
- Хуліганство (наприклад, лайка в громадських місцях)
- Порушення громадського порядку (наприклад, розпивання алкогольних напоїв у громадських місцях)

Важливо зазначити, що класифікація правопорушень на злочини та проступки може відрізнятися в різних правових системах.

4. Юридичний склад правопорушення як фактична підстава юридичної відповідальності.

Юридичний склад правопорушення є ключовим поняттям в юриспруденції, оскільки він визначає наявність фактичних елементів, які дозволяють кваліфікувати діяння як правопорушення та налагоджувати юридичну відповідальність на особу, яка його вчинила [29].

Юридичний склад правопорушення - це сукупність фактичних елементів, які становлять основу для визнання певних дій або бездіяльності особи як правопорушення. Він включає об'єктивні та суб'єктивні елементи, які разом утворюють основу для кваліфікації діяння як правопорушення та налагодження юридичної відповідальності на особу, яка його вчинила.

Об'єктивні елементи юридичного складу правопорушення включають зовнішні аспекти діяння або бездіяльності, які є об'єктивно помітними та сприйнятними. Ці елементи включають такі складові:

Зовнішні прояви - це конкретні дії або бездіяльність особи, які можуть бути спостережені та зафіксовані. Наприклад, крадіжка, побиття, порушення договору тощо.

Об'єкт діяння - це особа, майно або інтереси, що підлягають захисту законом та постраждали в результаті діяння або бездіяльності. Наприклад, пошкодження майна, порушення прав інтелектуальної власності тощо.

Обставини - це супутні фактори, які оточують вчинення правопорушення. Обставини можуть включати місце, час, спосіб вчинення, мотиви тощо. Вони можуть мати значення для визначення ступеня вини та налагодження відповідної санкції.

23

Суб'єктивні елементи юридичного складу правопорушення відображають психологічний стан або наміри особи, яка вчиняє діяння. Ці елементи включають такі складові:

1. Вина: Це свідомість та усвідомлення особою характеру своїх дій або бездіяльності, які порушують закон. Вина може бути у формі умислу (коли особа свідомо бажає вчинити правопорушення) або необережності (коли особа необережно допускає правопорушення).
2. Мотиви: Це причини або наміри, які підштовхують особу до вчинення правопорушення. Мотиви можуть бути різними, такими як особиста вигода, ненависть, реванш, самозахист тощо.
3. Інші психологічні елементи: Сюди входять наміри, установки, ставлення та інші психологічні аспекти, які можуть впливати на характер та мотивацію діяння або бездіяльності [29].

Юридичний склад правопорушення має велике значення у встановленні юридичної відповідальності. Він слугує фактичною підставою для визнання діяння або бездіяльності особи як правопорушення та налагодження відповідної юридичної відповідальності. Основні аспекти значення юридичного складу правопорушення у відповідальності:

Склад дозволяє кваліфікувати діяння або бездіяльність як певний тип правопорушення, такий як злочин, адміністративне правопорушення або цивільне правопорушення. Це сприяє визначенню відповідної норми права та налагодженню відповідної відповідальності. Юридичний склад дозволяє встановити наявність вини особи у вчиненні правопорушення. Вина є необхідною передумовою для налагодження відповідальності. Визначення суб'єктивних елементів юридичного складу допомагає встановити ступінь вини та визначити відповідність вчиненого діяння або бездіяльності правовим нормам.

24

У разі вчинення серйозного правопорушення, яке кваліфікується як злочин, можуть бути застосовані кримінальні санкції. Це може включати позбавлення волі, штрафи, умовні засудження, обмеження свободи, позбавлення права володіння зброєю тощо.

За менш важкі правопорушення, які кваліфікуються як адміністративні правопорушення, можуть бути застосовані адміністративні санкції. Це можуть бути штрафи, адміністративні стягнення, позбавлення ліцензій або привілеїв, тимчасове обмеження прав тощо.

У деяких випадках, замість покарання у вигляді позбавлення волі або штрафу, можуть бути накладені обов'язкові громадські роботи або соціально-корисні роботи. Це може включати прибирання сміття, роботу на благо громади, виконання інших корисних дій під наглядом відповідних органів.

При правопорушеннях, пов'язаних зі злочинністю, можуть бути накладені виправні заходи або реабілітаційні програми. Це може включати участь у програмах реабілітації, психологічну підтримку, виховні заходи або спеціальні програми для попередження повторних правопорушень.

У разі порушення цивільних прав можуть бути накладені цивільні санкції. Це можуть бути вимоги щодо компенсації збитків, відшкодування моральної шкоди, виконання умов договору, відновлення порушених прав тощо [30].

Важливо зазначити, що конкретні наслідки юридичної відповідальності за правопорушення можуть варіюватись в залежності від законодавства країни та конкретних обставин справи. Тому рекомендується звертатися до відповідних юридичних джерел та консультуватися з юристом для отримання точної інформації щодо наслідків юридичної відповідальності за правопорушення у конкретному контексті.

Таблиця 4.1

25

Юридичний склад правопорушення як фактична підстава юридичної відповідальності

Елемент	Характеристика
Об'єкт	Суспільні відносини, на які посягає правопорушення
Об'єктивна сторона	Зовнішнє вираження правопорушення (дія або бездіяльність, наслідки, причинно-наслідковий зв'язок)
Суб'єкт	Особа, яка вчинила правопорушення
Суб'єктивна сторона	Внутрішнє ставлення особи до вчиненого правопорушення (вина, мотив, мета)

Приклад юридичного складу правопорушення (крадіжка):

- Об'єкт: Право власності
- Об'єктивна сторона: Таємне викрадення чужого майна
- Суб'єкт: Особа, яка досягла 14 років [30]
- Суб'єктивна сторона: Умисел (прямий або непрямий)

Важливо зазначити, що для настання юридичної відповідальності необхідно встановити всі елементи юридичного складу правопорушення.

Висновки

Правова поведінка є важливим елементом функціонування суспільства. Вона визначається виконанням законних норм та правил, що сприяє забезпеченню правопорядку і стабільності.

Вивчення різних факторів, таких як культурні, соціальні, економічні та інші, дозволяє зрозуміти, які чинники впливають на формування поведінки громадян у правовій сфері.

Висвітлення проблем та викликів, пов'язаних з правовою поведінкою, допомагає ідентифікувати та аналізувати недоліки у правовій системі та в роботі інститутів правосуддя.

Важливо запропонувати конкретні шляхи вдосконалення правової поведінки, такі як розробка освітніх програм, підвищення правової свідомості, реформування правової системи та інші заходи.

Завершальний загальний висновок повинен підкреслити важливість дослідження теми та його внесок у розвиток науки і практики в сфері права.

Зроблені висновки підкреслюють важливість дотримання правової поведінки у суспільстві та необхідність відповідального ставлення до власних дій та додержання норм права. Забезпечення правової поведінки сприяє побудові справедливого, стабільного та розвинутого суспільства.

Список використаної літератури

1. Антонова С. С. Правова поведінка особистості в сучасних умовах. Київ: Юридична думка, 2020.
2. Біленький Б. Й. Юридична психологія. Львів: Астролябія, 2021.
3. Васильєва В. В. Теорія держави і права. Київ: Юрінком Інтер, 2019.
4. Гриценко І. П. Правова соціологія. Київ: Атіка, 2022.
5. Данилівська І. З. Правова культура в Україні. Одеса: Право, 2023.
6. Закон України "Про правовий режим воєнного стану". Київ, 2022.
7. Калініченко П. А. Правова норма і правове регулювання. Харків: Право, 2021.
8. Карташов В. Н. Основи права України. Київ: Юрінком Інтер, 2021.
9. Ковальська-Ярмола А. О. Правовідносини: теорія і практика. Харків: Фоліо, 2023.
10. Конституція України. Київ, 2016.
11. Костюк Л. О. Моральні основи права. Львів: Світ, 2022.
12. Лук'янчук В. В. Правова відповідальність. Київ: Юрінком Інтер, 2020.
13. Марцелюк В. П. Системи права: порівняльний аналіз. Київ: Юридична думка, 2022.
14. Назар Р. Є. Правове регулювання суспільних відносин. Львів: Ліга-Прес, 2021.
15. Петришин О. В. Правові аспекти адміністративної діяльності. Київ: Юридичний світ, 2023.
16. Податковий кодекс України. Київ, 2011.

28

- 17.Правила дорожнього руху України. Київ, 2023.
- 18.Савченко О. Ф. Основи правової етики. Харків: Фактор, 2022.
- 19.Семеніхін В. О. Правова статистика. Київ: Юрінком Інтер, 2020.
- 20.Сердюк Л. І. Правова культура: теоретичний аспект. Київ: Юрінком Інтер, 2021.
- 21.Статус Ю. В. Правове регулювання інтернет-простору в Україні. Київ: Фактор, 2022.
- 22.Ткаченко В. А. Правовий нігілізм: проблеми та виклики. Одеса: Право, 2022.
- 23.Українська А. М. Правові норми і правопорушення. Харків: Право, 2020.
- 24.Філіпенко А. С. Правовий простір України: сучасні виклики. Львів: Світ, 2023.
- 25.Харченко В. К. Теорія держави і права: сучасний вимір. Львів: Ліга-Прес, 2021.
- 26.Цвік М. В. Правознавство: основи та новації. Харків: Фоліо, 2023.
- 27.Юридична енциклопедія України. Київ, 2020.
- 28.Яновська О. Г. Соціальне право України. Київ: Юрінком Інтер, 2020.
- 29.Ярошенко О. М. Конфліктологія в правових відносинах. Київ: Атіка, 2021.
- 30.Яценко Т. С. Правове регулювання економічних відносин. Київ: Юрінком Інтер, 2022.

Додаток А

Таблиця 1

Правова поведінка

Тип	Характеристики	Приклади
Правомірна поведінка	Дії та бездіяльність, що відповідають вимогам правових норм	Виконання договірних зобов'язань, сплата податків, голосування на виборах
Неправомірна поведінка	Дії та бездіяльність, що порушують вимоги правових норм	Злочини, проступки, адміністративні правопорушення

Схожість

Джерела з Інтернету

241

1	http://ru.osvita.ua/vnz/reports/law/9314	107 джерел	28.8%
2	https://knowledge.allbest.ru/law/2c0b65625b2bc78b5d43b89421216d27_0.html	14 джерел	25.2%
3	http://bestref.at.ua/load/327-1-0-26444	6 джерел	2.32%
4	http://info.dgu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1427/1/%d0%a1%d0%bb%d1%96%d1%81%d0%b0%d1%80%d0%b5	18 джерел	0.28%
5	http://studentliebery.com.ua/kursach0163.php	74 джерел	0.28%
6	http://studlancer.net/ru/trade/detaildone/209	4 джерел	0.23%
7	https://ukrreferat.com/chapters/istoriya-derjprava/derzhava-v-politichnij-sistemi-suspilstva-diplomna-robota.html	2 джерел	0.21%
8	http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/120/Yushenko.pdf?isAllowed=y&sequence=3	4 джерел	0.21%
9	http://institute.com.ua/moreinfo.php?diplomID=41939	6 джерел	0.18%
10	https://duan.edu.ua/images/staff/departments/law/Files/Adm_prav_reforma_v_ukrayini.pdf	3 джерел	0.18%
11	https://vdocuments.pub/oeoe-f-f-oe.html	3 джерел	0.18%